

Raajanut akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik

Inatsisartut inatsisaannut siunnersuut

pillugu

Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaata

ISUMALIUTISSIISSUTAA

siunnersuummik aappassaaneerinermi saqqummiunneqartoq

Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaat suliarinninnermini uku-ninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartuni ilaasortaq Simon Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartuni ilaasortaq Godmand Rasmussen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartuni ilaasortaq Mikael Petersen, Siumut
Inatsisartuni ilaasortaq Lars Sørensen, Inuit Atqqatigiit
Inatsisartuni ilaasortaq Mads Peter Grønvald, Kattusseqatigiit

Inatsisartut Akileraartarnermut Akitsuusiisarnermullu Ataatsimiititaliaata UPA2002-mi siullermeerinninnerup kingorna Raajanut akitsuutit pillugit Inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaannut siunnersuut nassuiaatitai ilanngullugit suliaraa.

Isumasioqatigiilluni ataatsimiinnerit

Siunnersuutip ataatsimiititaliamit suliarineqarnerani atugassatut ataatsimiititaliaq Aningaasaqarnermut Naalakkersuisumik isumasioqateqarluni ataatsimeeqateqarpoq.

Siunnersuummut erseqqissaatit paasissutissat allat

"Aalisariutinik Piginneqatigiiffiit Kattuffiat"-nit - APK-mit akinut naatsorsuutinullu paasissutissanik ataatsimiititaliaq pissarsivoq. Ukioq 2002-mut akinut paasissutissiinermit tunngavigineqarput raajat qaleruallit 4000 tonsingajaat, ukiup matuma ingerlanerani qaammatini siullerni tamakkerlugit tunineqartut.

Siunnersuutip imarisai

Siunnersuummi allannguutissat ataatsimiititaliap misissuataarpai, taakkununggalu tunngatillugu ima oqaaseqarfigiinnissalluni. Nunani allamiut umiarsuaat ikiorsiorsiullugit raajat aalisarneqartut akitsuutaannik akuersissummik pigisaqartup akiliisussaananik erseqqissaammik siunnersuut imaqarpoq, apeqqutaatinnagu taakku umiarsuit nunanit allaneersut attartorneqarnerisigut pisanerqarsimanersut, apeqqutaatinnagu angallat inuttaqareersoq attartugaanersoq imaluunniit inuttaqartinnagu attartugaanersoq.

Ilanngullugu erseqqissarneqarpoq pisat ilaat Kalaallit Nunaata imartaani pisanerqartut kisimik akitsuummik akiliissutigineqassasut.

Siunnersuutip imaraa ulloq 1. januar 2002-mi atuutilersumik raajanut akitsuutip 3 procentimiit 1 procentimut appartinneqanera. Siunnersuutip kingunerissavaa ukiumut 2002-mut aningaasaliiffiusumut aamma ukiunut missingersuusiornikkut missiliuusiortiusunut iluanaarutitigut kr. 15 mio.-inik annaasaqarnissaq.

Amerlanerussuteqartut, Siumumeersut Atassummeersorlu ukiuni kingullerni umiarsuaatillit iser-titaqarnissakkut pitsaanngitsumik periarfissaqarsimanerisa, raajat qaleruallit nunar-suarmi akiisa pitsaanngitsumik ineriartorfiusimanerannik pilersimasut, ikiorsiivigineqarnissaanik Naalakkersuisut siunnerfeqarnerat isumaqatigaat.

Siumut Atassullu siunnersuutip § 2-anik, ima oqaasertalimmik, oqallissiginninnerminnut ilaa-tillugu:

§ 2 "Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq ulloq x. maj 2002-miit, ullorlu 1. januar 2002-miit ator-tuulissalluni."

Siumut Atassullu isumaqarput akitsuutip angissusia kingumoortumik atortussanngortillugu tun-ngaviusumik isigalugu allanngortinneqartassanngitsoq.

Taamaammat Siumup Atassutillu Naalakkersuisut kaammattussavaat siunnersuutip aappassaaneerqarnissaanut § 2 ima oqaasertalerneqartussanngorlugu allannguutissat siunnersuummik saqqummiusseqqullugit:

§ 2 "Inatsisartut inatsisaat atuutilissaaq ulloq x. maj 2002-miit, ullorlu 1. juli 2002-miit ator-tuulissalluni."

Amerlanerussuteqartut, Siumumeersut Atassummeersorlu amerlanerussuteqartut inassuteqarnerannut naapertuuttumik Naalakkersuisut allannguutissat

siunnersuummik saqqummiussereerpat, inassutigaat siunnersuut iluserilikkani naapertorlugu akuersissutigineqassasoq.

-

Ikinnerussuteqartut, Inuit Ataqatigiinneersoq Kattusseqatigiinneersorlu inassuteqarput siunnersuut itigartinneqassasoq.

Siunnersuutip itigartinneqarnissaanik inassuteqarnini Inuit Ataqatigiinneersup ima tunngaviliivigaa:

Inuit Ataqatigiit tunngaviusumik isumaqarput inuiaqatigiinni nalilinnik pilersitsineq innuttanut tamanut iluaqutissanngortinneqartariaqartoq, pissaqarnerillu nammatassat oqimaannerit nammattariaqaraat. Ukiuni 1999-imi aamma 2000-imi naatsorsuutitigut paasisutissat takutippaat umiarsuaatileqatigiit iluanaarutinik annertunerusunik angusaqarsimasut, ukiunullu siuliinut sanilliullugu nammineq aningaasaatigisanik amerlanerusunik pigisaqalersimasut. Raajanik pisassiissutit ukiuni kingullerni amerlineqarsimapput, kilisaatillu avataasiortut pisaminnik nunamut tulaassisussaataitanerat ukioq 2001-imi 25 procentimit 15 procentimut appartinneqarsimalluni. Aalisarnikkut inissisimaneq Naalakkersuisut UKA 2001-imi "Ukioq manna pisassiissutit 14.000 tonsinik amerlinerisigut taamatut annertussusilimmik aalisartoqassappat avammut nioqquteqarnikkut isertitatigut annaasat, pisassiissutit tamakkerlugit aalisarneqarpata akillu 1999-imit 20 %-imik appasinneruppata, pisassiissutinik qaffaaneq kisiat qiviarlugu avammut nioqquteqarnermi isertitatigut 175 mio. kr.-inik amerlanerpaamik isertitaqaataasinnaanerusinnaapput."

Royal Arctic Linep ukiumi siulianut sanilliullugu ukioq 2001-imi angusamigut pitsanngoriaateqarnini, tamanna ilaatigut nunatsinni aalisakkanit tunisassianik avammut assartuinerup annertuseriarneranik tunngaveqartippaa.

Umiarsuaatileqatigiit naatsorsuutitigut paasisutissiineri siusinnerpaamik aprilimi majimilu saqqummerumaarput. Taamaammat Inuit Ataqatigiit isumaqarput siunnersuutip Inatsisartunit na-liliivigitinneqarnissaanut Naalakkersuisut piviusumik tunngavissaqanngitsut. Taamaammat Inuit Ataqatigiit naliliipput appartitsinermut taarsiullugu raajanut akitsuut 3 procentimiit 5 procentimut qaffatsinneqartariaqartoq.

Ukioq 2002-mut missingersuusiornissamut ilitsersuusiakkut isertitatigut aningaasaliissutissanut nutaanut allannguuteqartunullunniit (*qallunaatuuani* qupp. 78- aamma 79), piumasqaataavoq, aningaasaliissuteqaatissanik nutaanik allannguutilinnillunniit qinnuteqaatit paasisutissanik pisariaqartitanik tamanik imaqaarnissaa, taakkununnga ilaallutik paasisutissat tamakkiisut, taakkununnga ilaallutik qinnuteqaateqarnermi aningaasatigut toqqaannartumik toqqaannanngitsumillu kingunerisassat pillugit paasisutissat tamakkiisut , ukioq aningaasaliiffiususaaq taamatullu ukiunut tulliuttunut tunngasut. Taamaalilluni suliap (qinnuteqaatip) isummerfigineqarnissaa naatsorsuutigineqassappat ukiup ingerlanerani aningaasaliissutaareersut saniatigut immikkut aningaasaliissutissanik qinnuteqaatit aningaasalersorneqarnissaannut siunnersuummik ilaqartinneqassapput

(taarsiullugit sipaarutissat / missingersuutitut pitsanngoriaatissat). Ukioq 2002-mut tunngatillugu missingersuusiornermut ilitsersuummut piumasaqaatit taakku raajanut akitsuutip appartinneqarnissaanik Naalakkersuisut siunnersuuteqarnerisigut eqqortinneqarnaviannngillat.

Ukioq 2001-imut Landskarsip naatsorsuutaasa ingerlatsinikkut aningaasaliissutit 46 mio. kr.-inik qaangiivigineqarnerat takutippaa, taakkulu amerlanersaat ukioq 2001-imi isumaginninnermut aammalu ilinniartitaanermut tunngasutigut qaangiinerullutik. 2002-mut aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarnerani Naalakkersuisut Inatsisartunut sakkortusisanik piumasaqaateqarput, taakkulu Inatsisartut allatut ajornartumik malittariaqarlugit, taamaalillunilu utoqqarnut, meeqqanut aamma inuusuttunut kiisalu innarluutilinnut atugassarititat pitsanngorsaavigineqarnissaat aammaarlugit kinguartinneqarlutik.

Taamaammat Inuit Ataqatigiit allatigut kingunerisassat aarleqqutigaat, taakkunatigut akissakinnerit ilinniartitaanermullu tunngasut atugassaqaartitaaneri pitsanngorsaavigineqartussaagaluar mata, raajanummi akitsuutip appartinneqarneratigut IST-mi angusamit annikinnerulersinneqassammata.

Kattusseqatigiit siunnersuummik itigartitsinissamik inassuteqarnertik imaattumik tunngaviliivigigaat:

Kattusseqatigiit eqqarsarnarluinnartutut isigaat umiarsuaatileqatigiit aningaasaqarnerat piviusumik tunngavilimmik uppernarsaatissaqaartinnagu Naalakkersuisut siunnersuuteqarsimammata. Taamatut april-majimi ukioq 2002-mi aatsaat naatsorsuutitigut uppernarsaatissaqaartoqalissaaq. Kattusseqatigiit tunngaviusumik isumaqarput aalajangiiffigisassatut siunnersuutit Inatsisartunut saqqummiunneqartut tamarmik tunngavilersugaalluartsuimasariaqartut.

Simon Olsen, siulittaasoq

Godmand Rasmussen

Mikael Petersen

Lars Sørensen

Mads Peter Grønvald